

POPIS VZDĚLÁVACÍHO MODULU – PŘÍKLAD
A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Světové války a demokratizace
2. Kód:
3. Kategorie/obor vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
4. Typ vyučovací jednotky: vzdělávací modul
4. Délka výuky – doporučený počet vyučovacích hodin: 16 hodin
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: František Brož, NPI
6. Vstupní předpoklady: očekávané výsledky učení dle RVP ZV
Doporučené umístění v učebním plánu: 2. ročník, bloková/kontinuální výuka
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Modul je zaměřen na pochopení vzniku a důsledků největších světových válečných konfliktů 20. století. Žáci jsou vedeni k porozumění událostem a jejich následkům v širokém historickém i společenském kontextu, z něhož vyplývá i další vývoj ve 20. století. Předmětem modulu je vedle osvojení základních poznatků o první světové válce a druhé světové válce včetně meziválečného vývoje z úhlu pohledu politických a vojenských záměrů účastníků války také dopad války na každodenní život obyvatel válčících států. Modul je zaměřen rovněž na porozumění politickému, společenskému i mezinárodnímu vývoji ve světě od konce druhé světové války po pád komunistických režimů v zemích tehdejšího sovětského bloku. Modul pracuje s historickými dokumenty a jejich interpretací v průběhu celého 20. století i současnosti. Žáci jsou vedeni k porozumění událostem a jejich následkům v širokém historickém i společenském kontextu, z něhož vyplývá i další vývoj v prvním dvacetiletí 21. století. Absolvování modulu spolu s rozvojem historického vědomí zvyšuje odolnost žáků vůči politickým manipulacím, z historického hlediska pak modul umožňuje žákům blíže porozumět politickému dění v současném světě. 2. Očekávané výsledky učení včetně indikátorů interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti - vysvětlí na pozadí koloniální expanze velmocí a mezinárodního vývoje 19. století vznik problémů rozděleného světa vedoucího k první světové válce; - charakterizuje politické a společenské uspořádání meziválečného Československa s akcentem na základní rysy demokracie; - objasní na pozadí událostí 2. světové války pojmy fašismus, nacismus, antisemitismus, holocaust, diktatura proletariátu, komunistický totalitarismus; - vymezí na pozadí výsledků druhé světové války a vývoje druhé poloviny 20. století současné rozdělení světa a postavení velmocí; - vysvětlí s využitím poznatků o studené válce rozpad sovětského bloku a jeho důsledky 3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností - ZG čtenářská a pisatelská, - KK k občanství a udržitelnosti, komunikační, k učení, digitální 4. Obsah vzdělávání - příčiny vzniku první světové války; - složení a cíle základních nepřátelských uskupení; - milníky válečných událostí; - výsledky a důsledky první světové války;

- role československých legií ve válce;
- dopady válečných událostí na život obyvatelstva;
- souvislost rozvoje techniky a válečných operací;
- Trojdohoda (Dohoda);
- Ústřední mocnosti;
- bojiště (západní, východní, italská, srbská, soluňská fronta);
- závody ve zbrojení;
- válka na moři;
- Blízký východ;
- charakter války (zákopová válka, nová technika...);
- vliv ruské revoluce na válku;
- vliv vstupu USA do války;
- pogromy související s válkou;
- genocida Arménů;
- změny na mapě světa;
- příčiny vzniku **druhé světové války**;
- klíčové válečné události ve světě;
- české země za druhé světové války;
- souvislost rozvoje techniky a válečných operací;
- předválečná politika velmocí ve vztahu k válce, případně jejich válečným cílům (předválečná politika nacistického Německa, Sovětského svazu, Francie, Velké Británie, USA, Itálie, Japonska)
- bojiště (západní, východní fronta v Evropě, Pacifik, severní Afrika...)
- Československo a druhá světová válka;
- holocaust;
- závody ve zbrojení;
- válka na moři;
- charakter války (blesková válka, nová technika, ničivost...);
- dopady válečných událostí na život civilního obyvatelstva v různých částech světa;
- výsledky a důsledky druhé světové války;
- situace ve světě po konci druhé světové války, změny velmocenského postavení;
- odlišnosti ve vývoji zemí v závislosti na skutečnosti, kdo tyto země osvobodil;
- studená válka;
- nejdůležitější třetí plochy mezinárodních vztahů druhé poloviny století;
- stalinismus;
- Korejská válka;
- válka ve Vietnamu;
- NATO;
- Varšavská smlouva;
- závody ve zbrojení, jaderná hrozba;
- vývoj v Československu 1945-1989
- zásahy SSSR do vývoje v zemích socialistického bloku (Maďarsko, Československo);
- Kubánská krize;
- Berlínská krize;
- rozpad komunistické soustavy.

5. Vzdělávací strategie

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- práce s dobovými dokumenty;
- minilekce zaměřené na obecné charakteristiky politických a vojenských událostí;
- individuální (případně skupinové) miniprojekty či obdobná samostatná práce s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace ve sdíleném prostředí - žáci se tak aktivně podílí na dosažení vzdělávacích cílů modulu - cílem vytvořit ve sdíleném prostředí "banku" materiálů

umožňujících osvojení OVU včetně indikátorů bez přímé klasicky vedené výuky; (např.: vývoj vybraných konkrétních zemí / regionů v určitém období podle vzdělávacích potřeb modulu: italský fašismus, evropská meziválečná politika usmiřování, proces rozpadu Rakouska-Uherska po první světové válce, použití různých druhů zbraní na frontách, japonsko-čínské vztahy první pol. 20. st., japonská válečná mašinérie za druhé sv. války, “neutrální” Španělsko, reflexe vietnamské (nebo jakékoli jiné) války v umění, vznik dvou korejských států, váleční zločinci v Latinské Americe?, mapování holocaustu v konkrétních oblastech, medailonky výrazných osobností doby, specifičnost demokratizace v různých zemích, Pražské jaro, Titova Jugoslávie, ponorky ve válce; Státní bezpečnost v Československu, procesy 50. let 20. st., přesídlování obyvatel ve stalinském SSSR, aj.); - téma miniprojektu / jiné samostatné práce stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu			
C. VÝSTUPNÍ ČÁST			
1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;	100	Porozumění problematice minilekcí v širším kontextu	20 %
Sumativní - samostatný/skupinový miniprojekt / jiné aktivní činnosti žáka	100	kompetence občanská, komunikační – prezentační; aktivní přístup a podíl na realizaci miniprojektu / výsledky jiných aktivních činností žáka	70 %
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %
Závěrečné hodnocení modulu je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočet váženého průměru na známky: 85–100 1 70–84 2 55–69 3 40–54 4 0–39 5			
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje https://www.dejepis.com/kapitola/prvni-svetova-valka-ruske-revoluce/ https://www.dejepis.com/ucebnice/versaillesky-mirovy-system/ https://zoom.iprima.cz/valky/prvni-svetova-valka-nejdulezitejsi-bitvy https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=prvn%C3%AD%20sv%C4%9Btov%C3%A1%20v%C3%A1lka&stupen=stredni-skola https://khanovaskola.cz/video/17/144/1312-obeti-1-svetove-valky https://khanovaskola.cz/video/17/144/672-prvni-svetova-valka-zacina https://khanovaskola.cz/video/17/144/1728-technologie-v-prvni-svetove-valce https://khanovaskola.cz/video/29/208/2174-arcivevodove-cynismus-a-prvni-svetova-valka https://khanovaskola.cz/video/17/144/1913-sinaj-palestina-mezopotamie-vojenska-tazeni-1-svetove-valky https://khanovaskola.cz/video/17/144/961-konecna-etapa-prvni-svetove-valky https://www.youtube.com/watch?v=ousrpdoWnxs https://www.historieblog.cz/2014/10/video-prvni-svetova-valka-den-po-dni-v-sesti-minutach/ https://www.dejepis.com/kapitola/druha-svetova-valka/			

<https://www.pametnaroda.cz/cs/holocaust>
<https://www.pametnaroda.cz/cs/druha-svetova-valka-2>
<https://www.moderni-dejiny.cz/rubrika/87-druha-svetova-valka/>
<http://druha.svetova.cz/>
<https://www.myjsmetonevzdali.cz/temata/konec-ceskoslovenska-a-druha-svetova-valka/>
<https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=druh%C3%A1%20sv%C4%9Btov%C3%A1%20v%C3%A1lka&stupen=stredni-skola>
<https://khanovaskola.cz/video/29/208/2298-druha-svetova-valka>
<https://www.youtube.com/watch?v=57g8VID7hDQ>
<https://www.moderni-dejiny.cz/rubrika/91-evropa-a-svet-po-roce-1945/>
<https://www.dejepis.com/kapitola/svet-po-druhe-svetove-valce/>
<https://www.dejepisne.cz/svet-po-roce-1945/>
https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59_cs
https://is.muni.cz/th/n7ywx/Priloha_c_5.pdf
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/13243-smerovani-ceskoslovenska-po-druhe-svetove-valce>
<https://www.youtube.com/watch?v=n4nza2bCA-U>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/14468-ceskoslovensky-prumysl-po-druhe-svetove-valce>
<https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=studen%C3%A1%20v%C3%A1lka&stupen=stredni-skola>
<https://khanovaskola.cz/video/29/208/2074-studena-valka>
<https://www.youtube.com/watch?v=5RZd4o0KFns>
<https://www.youtube.com/watch?v=jGH6Bi4WMz4>
<https://khanovaskola.cz/video/17/146/488-valka-ve-vietnamu>
<https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=karibsk%C3%A1%20krize&stupen=stredni-skola>
<https://www.pametnaroda.cz/cs/pad-komunismu-0>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/6533-zhroucení-komunistických-režimů-ve-střední-evropě>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/15065-posledni-rok-normalizacního-režimu>
aj.

4. Poznámky